

Serkan Korkmaz

Z Kuşığı Bir Maçı Artık En Az İki Ekrandan İzliyor

DOSYA
RÖPORTAJ



TRTakademi: *Türkiye’deki televizyonlarda yayımlanan spor programlarının temel sorunları nelerdir? Dünyada ve Türkiye’deki spor programları arasında ne gibi farklar var?*

Serkan Korkmaz: Temel sorun, kültürel... Televizyonda ve tribünde spor izlemek, gezegenin en büyük, en önemli eğlencelerinden birisi olduğu için “Spor Endüstrisi” diye büyük ve önemli bir değerden bahsedebiliyoruz. Spor, hem bireyin hem de toplumun ruh ve beden sağlığında olduğu kadar, moral-motivasyonlarında da son derece etkin. Hem bireyin hem de toplumun yaşam kültüründe sporun konumlandırılma biçimi elbette ki çok önemli. Spor yapmayı hayatlarına entegre edebilen bireylerin ve toplumların yaşam kalitelerinin arttığı tartışma götürmeyecek bir gerçek. Endüstriyel olarak bakıldığında sporun ekonomik ve sosyolojik olarak cazibesinin çok önemli bölümü maalesef ki televizyondaki izlenirliğiyle doğru orantılı.

Bizdeki spor algısı ağırlıklı olarak futbol, futbol dediğimiz oyunun algımızda kapladığı alansa köklü kulüplerimizin saha içi ve saha dışı rekabetlerinden ibaret – neredeyse–. Kalan dar alanın çok büyük bölümü futboldaki uluslararası rekabet (millî takım ve kulüpler), diğer branşlardaki uluslararası ve ulusal rekabete teka-bül ediyor. Dolayısıyla, çok izlenen (okunan), ekonomik ve/veya sosyolojik fayda sağlayacak bir spor yayıncılığı yapmanın yolu, büyük kulüplerin saha içi ve saha dışı rekabetine odaklanmaktan geçiyor.

Evrensel bir değer olarak sporun, spor yapmaktan çok “spor izlemek”, spor izlemekten çok “futbol izlemek”, müsabakanın kendisi kadar, öncesi ve sonrasında ki yayınları, rekabet ekseninde farklı dozlarda kurulmuş aidiyetlerle bağ kurarak yani “taraf tutarak izlemek” gibi bir zincirleme tezahürle özetleyebilir ve bunu “en büyük sorun” olarak ortaya koyabiliriz. Bu zincirleme reaksiyon, kendi içinde pek çok açmaz, çıkmaz vs. ile birlikte kısır bir döngüye dönüştü gibi.

TRTakademi: *Spor yayıncılığındaki futbolun hâkimiyetine sebep olan etkenler sizce nelerdir? Ekonomik nedenler dışarıda tutularak spor endüstrisinin futbol endüstrisi olarak gelişmesini sağlayan faktörler hakkında neler söylenebilir?*

Serkan Korkmaz: Yurtta ve dünyada aynı etkenlerle durum bu hâlde; takipçi, okur, izleyici sayısı... Spor endüstrisindeki en büyük ekonomik girdi kaleminin “futbol yayın hakları” olması yadsınamayacak kadar önemli bir faktör. Bu satırda “bahis” kelimesini kasıtlı olarak kullanmıyorum.

Misal; horoz dövüşü organize etmenin ve izlemenin gerekçelerini ve sonuçlarını anlamadan, horoz dövüşünde bahis oynama eyleminin yorumlanabilmesi

bence mümkün değil. Sonuçta dünyanın herhangi bir coğrafyasındaki bir seçim, yarışma ya da ödül törenine de bahis yapılabilir.

TRTakademi: *Türkiye'deki spor yayıncılığının temel sorunları nelerdir? Özel kanallar ve TRT yayıncılığı açısından farklılıklar nelerdir?*

Serkan Korkmaz: Çok büyük bir fark göremiyorum. Bunu olumlu ya da olumsuz bir eleştiri olarak değil, "durum tespiti" olarak ortaya koyduğumu vurgulamak isterim. Argonun TRT yayınlarında daha az kullanıldığı bir gerçek. Ama hâkim futbol kültürü hesaba katılarak yapılan bir futbol programında argoya belirli ölçüde yer vermemek, "etsiz çığ köfte" ya da "vegan kokoreç" gibi algılanıyor da olabilir. Bu hususu, hem özel kanallardaki hem de TRT'deki spor programcılığı açısından üzerine düşünmeye değer buluyorum.

TRTakademi: *TRT Spor dâhil tüm spor kanallarında izlemek istediğim ama izleyemediğim dediğiniz spor etkinlikleri var mı?*

Serkan Korkmaz: Kuşkusuz var. Çok uzağa gitmeden, en sevilen ikinci branş olarak basketbola daha kolay ve daha sağlıklı ulaşabiliyor olsak, çok iyi olurdu kanaatindeyim. Hassasiyetle kafa yordüğüm bir konu. Basketbol, çok zor ulaşılan, çok elit sporcularca, çok elit bir kitleye hitap eden bir eğlence olduğu iddiası yıllardır âdeta böbürlenerek söyleniyordu. Sanırım giderek azalan ilgiden hoşnut olan basketbol adamı yoktur bu durumdan. Benim çocukluğumda basketbol bir halk sporuydu. Şimdi orta seviye üzeri İngilizce bilmeden Türkiye'de bir basketbol programından keyif almak dahi imkânsız hâle geldi.

TRTakademi: *Futbolu yayıncılık açısından diğer spor dallarından ayrı mı değerlendirmek gerekir?*

Serkan Korkmaz: Hayli teknik bir konu. Ama tüm branşlardaki yayıncılık, müsabaka yayınları ve programcılık farklı yaklaşımlar gerektiriyor. Tenis maçıyla Formula yarışı çekmek kadar programcılık yaklaşımları da elbette ki farklı olmalı.

TRTakademi: *Yeni nesil 90 dakika maç izlemeyecek şekilde yorumlar yapılıyor. Z kuşağı denilen kuşağın (ki bu kuşağın sabırsızlığı, çabuk sıkılması gibi özellikler düşünüldüğünde) önümüzdeki süreçte bilhassa futbol naklen yayınlarını nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz?*

Serkan Korkmaz: Maça odaklanma arttı mı, azaldı mı tartışırım. Herkesin günlerce tüm yönleriyle üzerinde konuşacağı bir müsabaka hakkında yeni kuşak hiçbir detayı kaçırmak istemez bence. Bir spor müsabakası, artık tek tek o müsabakada bir şekilde rol olan insan hikâyeleri dâhil pek çok farklı parametreyle canlı olarak takip ediliyor. Z kuşağı bir maçı artık en az iki ekrandan izliyor ve mümkün oldu-

ğunca interaktif oluyor. Bunu tek ekrana indirgeme uygulamaları, sponsorlar, reklam verenler ve dijitalleşmiş tüm medya operasyonları açısından hayli heyecan verici bir konu. “Second Screen” pazarlamacılar için çok mühim bir olgu artık. Türkiye’deki Twitter kullanıcılarının %55’i Twitter’ı televizyon izlerken kullanıyor.

TRTakademi: *2010-2011 sezonunda yayıncı kuruluşlar zarar etmesin diye play-off sistemi getirildi. Oyun yayıncı kuruluşlarının mı? Oyunun sahibi oyunu yayınlayan mıdır?*

Serkan Korkmaz: Müzik MTV’nin, sinema filmi onu yayımlayan platformun olmadığı gibi, futbol da onu yayımlayan kuruluşun değil. Yapısal, kurgusal ve işlevsel açıdan izleyici reflekslerinin önemi oranında her yayıncının üretici üzerinde bir etkisi olması kaçınılmaz.

TRTakademi: *Netflix pek izlenme alışkanlığı olmayan spor belgesellerini izlenir kıldı, insanlar birbirlerine “Sunderland belgesini seyrettin mi?” diye sormaya başladı. İnteraktif yayınlarla birlikte spor belgesellerinin özel bir izleyici kitlesi oluştu-racağını düşünüyor musunuz?*

Serkan Korkmaz: İzlenmeye değer çok güzel belgeseller var. Ama şu an için bizim ülkemizde pek izlendiklerini hiç sanmıyorum. Ben izledim ve çok sevdim. Netflix izlenme sayılarını açıklarsa ne demek istediğimi daha rahat anlatabilirim. Fakat zamanla ilginin artacağını beklediğimi itiraf edeyim.

TRTakademi: *E-spor güncel bir tartışma konusu. E-spor size göre spor mudur? E-spor yayıncılığı hakkında spor kanallarının yaşadığı tereddütler hakkında ne düşünüyorsunuz?*

Serkan Korkmaz: E-Spor bir rekabet ortamı. Hayli ciddi takipçi, izleyici sayıları var. Daha da dikkat çekici olan şey, sponsoru, prodüksiyon diliyle yeni farklı bir ekosistem. Ciddi paralar da dönüyor. Bizim ülkemizde on binlerce hatta yüz binlerce çocuk ve genç ilgileniyor. Hem devletin hem spor yayıncılığının bu duruma ilgisiz kalması zor. Ben bu konuya dair kafa yoruyorum ama henüz ulusal TV yayıncılığı açısından bir açılım ne önümüze kondu ne de biz akıl edebildik. Keşke bu konuya bir süreliğine tüm mesaimi verebilsem. Sanırım şu an E-Spor ile TV Spor yayıncılığı arasındaki ilişkiyi sağlıklı olarak kurgulamak adına hepimiz o büyümlü anı bekliyoruz. Kim bilir, belki de “ilk adımı atan ben olmayayım” çekincesiyle bir türlü bir araya gelinmiyor. Yanılıyor olabilirim ama şu cümleyi söylemeden geçemeyeceğim: “KÜÇÜK OLSUN BİZİM OLSUN” düşüncesinin hâkim olduğu mecralar yok olmasalar da yozlaşma tehlikesiyle karşı karşıya kalır.